

[Bækgaard.]

ling, er gået et betydeligt skridt i den retning, som vi dengang gav udtryk for måtte være målet i vor jordlovgivning. Om det så skyldes, at det i dag er en socialdemokratisk minister, der i modsætning til sidst, da det var en radikal minister, vil og tør gå de veje, som udviklingen helt sikkert har bevist er de rette, skal jeg ikke gå ind i en debat om, men blot nøjes med at sige, at som de to lovforslag nu foreligger, kan mit parti støtte dem, selv om det for os er et spørgsmål, om der bør være nogen bestemt arealgrænse angivet i selve loven.

Jeg kan godt se, at ministeren ifølge § 13, stk. 2, kan tillade sammenlægning ud over de fastsatte arealgrænser, henholdsvis 45 og 75 ha, men vil det ikke give et alt for stort tidsspilde og en unødigt administration, såfremt den skal søges om en dispensation i alle de tilfælde, hvor det drejer sig om sammenlægning af større arealenheder? Det er mit indtryk, at den nuværende lovs dispensationsordning har givet meget ekstra arbejde, men ministeren kan måske give oplysning om, hvor stort det arbejde har været.

Når vi i mit parti sætter spørgsmålstegn ved, om der skal være arealgrænser, hænger det sammen med den hurtigt fremadskridende rationalisering og mekanisering i landbruget, som helt har ændret landbrugsproduktionsforhold. I dag skal der et meget stort jordareal til, for at et brug alene gennem planteafgrøder til salg kan give brugeren en i forhold til det øvrige samfund rimelig arbejdsfortjeneste. På den anden side ser man også i dag mange små og middelstore brug, der gennem større mængder indkøbt foder har en ganske god og rentabel husdyrproduktion. Men når der ingen lovgivningsmæssige grænser er for, hvor mange svin, kreaturer eller fjerkræ disse brug må have, var det så ikke på sin plads at spørge, hvorfor vi skal have grænser for jordarealet? Det er for at undgå godssamlinger, bliver der sagt. Meget vel, også i mit parti er vi fulde af anerkendelse for den gode og for hele samfundet så værdifulde islet, de små og middelstore familiebrug har været og er, og vi mener, at der fortsat vil være behov for brug af vidt forskellige arealstørrelser, men vi tror ikke, der med den kapitalmangel, der hersker i

landbruget for øjeblikket, er stor fare for, at sammenkøb af flere ejendomme vil finde sted, og skulle kapitalstærke kredse uden for landbruget melde sig som købere, så kunne lokalnævn, som vi tidligere har foreslået, og som bedst kender de stedlige forhold, sikkert afgøre sådanne tilfælde uden den store administration, som vi i dag har bl. a. i jordlovsudvalget m. m.

Jeg har ønsket at gøre disse bemærkninger, fordi vi uafhængige ser med stor bekymring på det efterhånden mere og mere skæve forhold mellem antallet af brug og antallet af unge landmænd, der ønsker at gå ind i erhvervet. I dag er der vel ikke stort mere end 2.000 unge, som ønsker etablering, og det slår jo slet ikke til til at besætte de brug, som ældre landmænd ønsker at afhænde; selv om de unge fik to brug hver, kan det knap gøre det. En væsentlig årsag til den svigtende tilgang af unge er i første omgang de meget vanskelige og dyre etableringsvilkår, hvor landbrugsunges er henvist til det almindelige lånemarked med dets lave kurser. Jeg ved godt, at landbrugsministeren har bebudet fremsættelse af lovforslag til afhjælpning af generationsskiftet, så jeg skal kun lige understrege her, at det haster svært med at få skabt økonomisk baggrund for det. Ellers tror vi grumme lidt på, at de foreliggende lovforslag får ret stor betydning.

Må jeg lige nævne den for nylig vedtagne forlængelse af de forhøjede stempelafgifter; det er en ekstra udgift, der bliver lagt på en gruppe unge, som i forvejen er forfordelt med hensyn til økonomisk bistand fra samfundets side. Jeg tænker på ungdommens uddannelsesfond, gratis læreanstalter m. m., som den studerende ungdom bliver tilgodeset med, og som de unge i erhvervene kun får en ubetydelig andel i. Og får den sammenlægning, som disse love vil muliggøre, ret stor betydning, vil stempelafgiften yderligere forværre dette forhold. Det finder jeg er helt urimeligt, og i mit parti forstår vi ikke, at partierne i det høje ting og da specielt venstre — på to nær — kunne stemme for en sådan urimelighed over for landbruget og dets unge.

I selve lovforslaget er der jo ikke ud over de forhøjede arealgrænser, som jeg lige har omtalt, større ændringer. Skulle jeg fremhæve en enkelt, skal det lige være